

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

**КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА**

Випуск 3

Кам'янець-Подільський
2011

УДК 378.4(477.43)(082)

ББК 74.58я431

3-41

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації-
Серія КВ № 15870-4342 Р від 13.11.2009 р.

Друкується згідно з рішенням вченої ради Кам'янець-Подільського національного університету
імені Івана Огієнка, протокол № 11 від 24 листопада 2011 р.

Рецензенти:

Брицький П.Л., доктор історичних наук, професор;
Бріцин В.М., доктор філологічних наук, професор;
Городецький В.В., доктор фізико-математичних наук, професор;
Клименко В.В., доктор психологічних наук, професор;
Терецьук Г.В., доктор педагогічних наук, професор.

Редакційна колегія:

<i>Завальнюк О.М.</i> ,	доктор історичних наук, професор, академік АН ВО України (голова);
<i>Кеба О.В.</i> ,	доктор філологічних наук, професор, академік АН ВО України (заступник голови);
<i>Конеш І.М.</i> ,	доктор фізико-математичних наук, професор (заступник голови);
<i>Онуфрієва Л.А.</i> ,	кандидат психологічних наук, доцент (відповідальний секретар);
<i>Андрейцева І.А.</i> ,	кандидат економічних наук, доцент, заступник декана з наукової роботи та інформатизації навчального процесу економічного факультету;-
<i>Бесарабчук Г.В.</i> ,	старший викладач, заступник декана з наукової роботи та інформатизації навчального процесу факультету фізичної культури;
<i>Гаврилова Н.С.</i> ,	кандидат психологічних наук, доцент, заступник декана з наукової роботи та інформатизації навчального процесу факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології;
<i>Газін В.В.</i> ,	кандидат історичних наук, доцент, заступник декана з наукової роботи та інформатизації навчального процесу історичного факультету;
<i>Мендерецький В.В.</i> ,	доктор педагогічних наук, професор, заступник декана з наукової роботи та інформатизації навчального процесу фізико-математичного факультету;
<i>Печенюк М.А.</i> ,	кандидат педагогічних наук, професор, заступник декана з наукової роботи та інформатизації навчального процесу педагогічного факультету;
<i>Почапська-Красуцька О.І.</i> ,	кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, заступник декана з наукової роботи та інформатизації навчального процесу факультету української філології та журналістики;
<i>Шулик П.Л.</i> ,	кандидат філологічних наук, доцент, заступник декана з наукової роботи та інформатизації навчального процесу факультету іноземної філології.

Збірник наукових праць молодих вчених Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. — Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. - Випуск 3. - 270 с.

У збірнику вміщено доповіді та повідомлення науково-педагогічних працівників, аспірантів і здобувачів наукових ступенів, виголошені на науковій конференції молодих вчених Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, присвяченій 93-й річниці від дня заснування університету.

Адресується науковцям, учителям і студентам.

УДК 378.4(477.43)(082)

ББК 74.58я431

Матеріали збірника подані в авторській редакції.
Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат,
економіко-статистичних даних, власних імен та ін.

українською вимовою. Будучи суто штучним винаходом, язичіс виявилось явно непридатним ні для наукової творчості, ні для громадсько-культурних потреб. Воно вживалося здебільшого в книгописанні і меншою мірою застосовувалося в усному спілкуванні [2, с.237]. Думка ряду дослідників про те, що язичіс - суто книжкова мова, не відповідає дійсності. Характерним є те, що воно не було чітко кодифікованим: в устах різних людей звучало по-різному, було в більшій чи меншій мірі наближеним до російської. Про його нежиттєздатність свідчить навіть той факт, що коли 1849 р. «Зоря Галицька» перейшла під вплив русофілів, які запровадили в ній язичіс, число передплатників газети різко зменшилося, бо люди її не розуміли, а в 1857 р. вона перестала виходити взагалі, через відсутність передплатників [7. с. 169].

Від 1887-1893 рр. провідні москвофільські видання перейшли на російську літературну мову. Відомий лідер москвофілів Денис Зубрицький взагалі досить зневажливо ставився до української народної (читай - «розмовної») мови, називаючи її мовою черні, мовою «простолюдина пасічника Грицька», «пастуха Панька» [9, с.299, 301] і т. п.

Народну розмовну мову, як одну з основних підстав національного розвитку, обстоювали народовці, рух яких зародився на протигагу москвофільству. Саме вони представляли національний рух в Західній Україні і, стоячи на боці всього українського, захищали і втілювали в життя українську ідею. Народовці, на відміну від москвофілів, виступали за фонетичний правопис, так звану фонетику: пиши, як чуєш. Найбільш активними з них були син Маркіяна Шашкевича Володимир, Ксенофонт Климкович, Федір Заревич, Даниїл Тянячків, Михайло Осадца, Юліан Лаврівський, Іван Жуківський, Степан Качача. Анатоль Вахнянин, Михайло Глинський та інші [13]. Однак, галицькі вчені не могли однозначно стати на бік простої народної мови. Справа в тому, що на території східної Галичини, Закарпаття та Буковини в той час функціонували, як функціонують і тепер, кілька українських говорів, зокрема: гуцульський, лемківський, бойківський, покутський, наддністрянський та ін. Стати на бік народної мови - означало стати на бік одного з цих говорів на шкоду іншим. Цей факт був головним-козирем у руках противників народної мови майже упродовж усієї другої половини XIX століття [11].

Важливою подією 1886 р. стало опублікування українським лексикографом та фольклористом Є. Желехівським «Малоруско-німецького словаря» [6], який базувався на фонетичному правописі і отримав назву «желехівка». Він став найповнішим джерелом для знайомства з лексикою української мови й відіграв важливу роль у поширенні нової української літературної мови та витісненні з ужитку язичіс. Застосований у словнику фонетичний правопис (т. з. желехівка), який згодом (1892 р.) був запроваджений у школах Галичини і Буковини як обов'язковий, також використовувався у виданнях народовців і НТШ [12]. Отже, в 90-х рр. XIX ст. проблема навколо формування літературної української мови в Західній Україні була розв'язана: літературною мовою українців офіційно визнали мову, що базувалася на фонетиці. Таким чином, в питанні розв'язання мовної проблеми перемогу отримали народовці, а не москвофіли.

Як бачимо, упродовж цілого XIX століття на західно-українських землях точилася боротьба за українську літературну мову. Незважаючи на істотні розбіжності між представниками москвофілів і народовців у мовному питанні вихід все ж таки був знайдений: літературною мовою

українців офіційно визнали мову, що базувалася на так званій фонетиці. Потрібно зауважити, що формування єдиної літературної мови на західноукраїнських землях - не лише одна з необхідних умов консолідації місцевого населення на мовному ґрунті, але й важливий чинник, який сприяє об'єднанню всієї українського народу, який знаходився під владою Австрійської та Російської імперії.

Список використаних джерел:

1. Головна Руська Рада (1848-1851): протоколи засідань і книга кореспонденцій / за ред. О. Турія ; упорядник У Кришталович та І. Сворник. - Львів : Інститут історії Церкви Українського Католицького університету, 2002 - XXXIV. - 270 с
2. Драгоманов М. Австро-Руські спомини (1867-1877 рр.) / М. Драгоманов. - Сельмансдорф, 1891 - С 151-288. - Режим доступу: <http://ukrstor.com/ukrstor/dragomanov-ars.html>.
3. Звернення Руської Ради в м. Болехові до Головної руської Ради з пропозицією вимагати від парламенту введення в школах східної Галичини навчання українською мовою. 23 жовтня 1848 р. // Історія України від найдавніших часів до сьогодення : збірник документів і матеріалів / за заг. ред. А.П. Коцура, Н.В. Терес. - К.; Чернівці: Книги-XXI, 2008. - 426 с
4. Історія політичної думки галицьких українців 1848-1914. На підставі споминів. Написав Д-р Кость Левицький К. Левицький - Львів, 1926. - 724 с
5. Лист Руської Ради в м. Бережанах до Головної Руської Ради про необхідність публікації і оголошень селянам урядових постанов українською мовою у зв'язку з тим, що вони неправильно тлумачать імператорські укази, опубліковані церковнослов'янською мовою 15 червня 1848 р. // Історія України від найдавніших часів до сьогодення : збірник документів і матеріалів / за заг. ред. А.П. Коцура, Н.В. Терес. - К.; Чернівці: Книги-XXI, 2008. - С. 420.
6. Малоруско-німецький словар : у 2 т. / уложили: Свєний Жслеховский та Софрон Недільский. - Львів, 1886. - "VIII + 1118+ 10с.
7. Верига В. Нариси з історії України (кінець XVIII - початок XIX) / В. Верига. - Л. : Атлас, 1996. - 448 с.
8. Грицак Я.І. Нарис історії України: Формування модерної української нації XIX-XX ст. / Я. Грицак. - 2-ге вид. - К. : Либідь, 2000. - 324 с.
9. Сухий О. Від русофільства до москвофільства: російський чинник у громадській думці та суспільно-політичному житті галицьких українців у XIX столітті / О. Сухий. - Львів, 2003. - 498 с
10. Турій О. «Українська ідея» в Галичині в середині XIX століття. - Режим доступу: <http://www.Tvfranko.lviv.ua/Sub%20iivisionis-um/um2-3/Statti/3-TUR.II%200le.htm>.
11. Формування української літературної мови в Галичині в умовах австрійського режиму. - Режим доступу <http://movakalynova.narod.ru/>.
12. Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Желехівський_Євген_Ієронімович.
13. Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Народовці>.
14. Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Язичіс>.

The article highlights the controversy leading public and politicians in Western Ukraine on the issue of formation of the Ukrainian literary language in the middle of the region - the second half of the nineteenth century.

Key words: Ukrainian literary language, spoken language folk, and old language yazychiye, Russian.

Отримано: 22.09.2011

УДК 821.161.2.09:070(477)«1918»

А. І. Мауталіп, аспірант

ПОСТАТЬ Т.Г. ШЕВЧЕНКА ЗА МАТЕРІАЛАМИ ПЕДАГОГІЧНОГО ЖУРНАЛУ "ВІЛЬНА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА" (1918 р.)

У статті подається вплив постаті Т.Г. Шевченка на педагогічну громадськість за матеріалами журналу "Вільна Українська Школа".

Ключові слова: Т.Г. Шевченко, "Вільна Українська Школа," культурне життя, освітні заклади

Чимало джерел висвітлюють постать Т.Г. Шевченка в добу Національно-демократичної, більш детально зупинюється на журналі "Вільна Українська Школа", що виходив

за підтримки Всеукраїнської учительської спілки. Майже кожен номер якого був присвячений відомим українським діячам культури. Так, зокрема, на сторінках журналу с-ві

ломості про Т.Г. Шевченка, особливо за березень 1918 р., де більша частина номеру присвячена постаті поета.

Дописувачами "Вільної Української Школи" були досить авторитетні, загальновідомі суспільно-політичні і культурні діячі, такі як С.Русова, В.Дурдуківський, П.Зайцев, Л.Білецький, С.Сірополько, П.Холодний, Я.Чепіга, І.Ющишин, О.Дорошкевич, Ф.Сушицький та ін.

Дана тема частково розробляється сучасними дослідниками, які займаються Національно демократичною революцією 1917-1920 рр., серед них варто відзначити таких: О.М. Завальнюка [12], В.С. Лозового [14], О.Б. Комарницького [13], Е.М. Мельника [15], В. Мельниченка [16], та інших окреслено лише окремі штрихи піднятої теми, що дає підстави стверджувати про її недостатнє вивчення, але окремо вона не була предметом розгляду.

Повідомлення ставить за мету показати підняття національної свідомості крізь призму постаті Т.Г. Шевченка на основі аналізу статей вміщених у журналі "Вільна Українська Школа".

Серед опублікованих робіт привертає увагу стаття С. Русової "Федеративна ідея в творах Шевченка". Дослідниця наводить досить цікаві аргументи, які доводять, що окремі твори поета мають федеративне спрямування. Дослідниця намагається простежити звідки беруть початок вище зазначені ідеї українського поета. Наводиться міркування про те, що після періоду заслання Т.Г. Шевченко співпрацював з українською і російською інтелігенцією, "яка щиро співчувала слов'янським справам" [7, с.98], і це внесло свій відбиток у творчі ідеї поета. С. Русова ставить в один ряд Пушкіна, Хомякова, Міцкевича, Шевченка, як борців за єднання слов'янських народів. Висловлюється думка, що Шевченківські федеративні ідеї набули нового "дихання" в добу Національно-демократичної революції, коли було дозволено вільно висловлюватися з цього приводу.

У статті "Народність в творах Шевченка", автором якої був Ф. Сушицький, розкривається постать поета крізь призму його творів, про що свідчать наступні слова "Поезія генія нашої культури, Т. Шевченка, є безумовно цілком народною, це не викликає сумнівів" [9, с. 101-113]. Дописувач погоджується з професором М. Сумцовим, який в свою чергу зазначає, що неабиякий вплив на творчість поета мали історичні, вселінні, обрядові пісні. Досить слушним на нашу думку є зауваження Ф. Сушицького, що саме походження Т.Г. Шевченка, його виховання, вплив українського села, природи, пісень, легенд, переказів заклали той "фундамент" на основі якого творив український Кобзар [9, с.101].

С. Русова у іншій статті "Шевченко і малі діти" [8, с.114-115] звернула увагу на те, що Т.Г. Шевченко, як і всі "великі люди" любив дітей. На підтвердження своїх слів авторка наводить приклад з біографії поета, коли він перебуваючи на засланні доглядав за дітьми коменданта тюрми. У кінці висловлюється думка, що постать Кобзаря стала відомою для всіх дитячих організацій, як приклад учителя правди й добра, найкращого поета України.

Відомий шевченкознавець П. Зайцев звернув увагу на історію створення Шевченкового "Букваря" [5, с.115-117]. Розповівши, що перед ним було ще три українських "Букварі" Куліша, Строніна, Гатцука. Що стосується Шевченкового, то для його написання поет опрацював цілу низку досліджень зокрема, польських підручників релігійного спрямування [5, с.116].

Не менш цікавою є стаття С. Гаєвського "Біографія Шевченка в школі." У ній автор з'ясував наскільки є відомою українцям біографія Т.Г. Шевченка, зазначивши, що навіть українській інтелігенції мало відомо про окремі моменти життя поета. Ця прогалина заповнювалася здебільшого з російської критики, що не завжди об'єктивно відгукувалася про українського Кобзаря. Продовжуючи думку дослідник зауважує, що про Т.Г. Шевченка складено чимало біографічних видань, авторами яких були: Кониський, Чалий, Єфремов та інші, інформація яких, іноді, суперечить одна одній [2, с.117-121]. На думку С. Гаєвського С. Єфремов видав одну із найбільш пристосованих до широкого вжитку біографію українського поета яку мали б вивчати з початкової школи.

Шевченківську тему продовжила Н. Мірза-Авекьянц у статті "Твори Т.Г. Шевченка як матеріал при навчанні

історії України" [6, с. 122-130]. У ній зроблено спробу довести, що окремі твори Кобзаря мають історичний ґрунт на основі якого можна вивчати історію України, оскільки Шевченко з любов'ю та повагою ставився до славетного минулого. У кінці авторка пропонувала, щоб учителі історії знайомили учнів з настроями та побутом народу, на основі творчості Т.Г. Шевченка [6, с. 130].

"Шевченко на лекціях літератури" [4, с. 130-145] - тема наступної статті, автором якої виступив О. Дорошкевич, який подав творчість поета при вивченні української літератури. Висловлюється думка, що творчість Кобзаря варто вивчати двома шляхами, перший - за типами творів, другий - за хронологією, звертаючи увагу на біографію [4, с. 136].

Досить показовою є стаття відомого педагога, директора першої Київської гімназії імені Т. Шевченка В. Дурдуківського "Матеріали для шкільних ранків і вечірків в пам'ять Т. Шевченка" [3, с. 145-156], автор якої подав велику кількість матеріалу, що мав стати основою, для проведення різних шкільних заходів присвячених українському Кобзареві. Дослідник зауважив, в якій складний час живе український народ, який наразі творить власну незалежну історію. За словами В. Дурдуківського допомогти будувати власну державу має "культурне громадянство", перш за все діячі школи [3, с.146]. Засобом виконання цього завдання мають стати шкільні свята, дитячі ранки і вечірки присвячені національним діячам й великим історичним подіям. Як приклад він вказував на постать Т.Г. Шевченка. При цьому відомий педагог закликав учителів різних шкіл прищеплювати учням любов до Кобзаря і намагатися "підштовхнути" їх до відзначення його роковин. В. Дурдуківський досить влучно зауважує, що "діти не люблять коли їм накладають яку-небудь роботу, вони огітніше і з більшим запалом беруться до роботи, яка виникає з власної ініціативи" [3, с.147]. На сам кінець автор подає тематику ранків та вечірків для української школи.

Наступний дописувач журналу Л. Білецький, зосередив свою увагу на вихованні емоційно-образного мислення у творах Т. Шевченка [1, с. 157-172]. Він звертає особливу увагу на дитячі роки поета, та їх вплив на подальшу його творчість. Т.Г. Шевченко, за словами Л. Білецького, "Сонце нації, яке освітлює не тільки минуле народу, але і його далеке майбутнє, це той геній, який у всій красі відбиває психологічно-побутову, національну і творче життя нації. Його постать має бути прикладом для виховання підростаючого покоління" [1, с.168]. Шевченківська творчість на думку автора, - "потребує індивідуального розроблення в залежності від настрою поета, від головної ідеї твору, його форми тощо" [1, с.170].

Про ставлення до постаті Т.Г. Шевченка в Галицьких школах вказано у статті І. Ющишина [И, с.172-182], яку можна умовно поділити на декілька частин. Так, зокрема, у першій частині "червоною ниткою" проходить порівняння постаті Т.Г. Шевченка з відомими світовими метрами слова (Гомером, Вергілієм, Данте, Сервантесом, Гете, Міцкевичем, Пушкіним). Тут також подається особливість Галичини, як національного п'ємонту України, а також вплив "національного пророка" на Галицьку еліту другої половини ХІХ століття. Друга частина складається з трьох складових: "Шевченко й університетське студентство в Галичині" [11, с.176-178], "Шевченко й молодь середніх шкіл у Галичині" [11, с.178-180], "Шевченко в народніх українських школах у Галичині" [11, с. 180-182]. Автор намагався подати матеріал, який би став наочним свідченням, прикладом для наслідування в університетах та школах різного рівня в Наддніпрянській Україні. Стаття І. Ющишина - своєрідне доповнення роботи В. Дурдуківського.

У "Вільній Українській Школі" є спеціальна рубрика, яка висвітлювала новини з України під назвою "Хроніка". Саме тут зосереджувалася інформація про відзначення шевченківських роковин в освітніх закладах, зокрема, у першій Київській гімназії імені Т.Г. Шевченка, де головну роль у проведенні свята відігравали директор В. Дурдуківський, педагогічний колектив та учні [10, с.185-186]. В яскравих тонах поданий матеріал про декламації віршів, та виконання пісень за участю учнівського колективу. Принциповим являється і той факт, що слова В. Дурдуківського, зазначені у вище згаданій статті, підтверджувалися на практиці.

Отже, наукові статті, розвідки та замітки вміщені в журналі "Вільна Українська Школа" присвячені постаті Т.Г. Шевченка, мали на меті дати поштовх для українських вчителів та громадськості, спрямований на підняття національної свідомості на основі патріотичних творів поета. Авторитетні суспільно-політичні діячі-дописувачі журналу намагались збільшити читачку аудиторію за рахунок звернення до постаті Кобзаря, а також долучити її до української освіти та культури.

Список використаних джерел:

- Білецький Л. Виховання емоційно-образного мислення і твори Т. Шевченка / Л. Білецький // Вільна українська Школа (далі - ВУШ). - 1918. - №7. - Березень. - С. 157-172.
- Гасвський С. Біографія Шевченка в школі / С. Гасвський // ВУШ. - 1918. - №7. - Березень. - С. 117-121.
- Дурдуківський В. Матеріали для шкільних ранків і вечірок в пам'ять Т. Шевченка / В. Дурдуківський // ВУШ. - 1918. - №7. - Березень. - С. 145-156.
- Дорошкевич О. Шевченко на лекціях літератури / О. Дорошкевич // ВУШ. - 1918. - №7. - Березень. - С. 130-145.
- Зайцев П. До історії Шевченкового Букваря / П. Зайцев // ВУШ. - 1918. - №7. - Березень. - С. 115-117.
- Мірза-Авекьянц Н. Твори Т.Г. Шевченка як матеріал при навчанні історії України / Н. Мірза-Авекьянц // ВУШ. - 1918. - №7. - Березень. - С. 122-130.
- Русова С. Федеративна ідея в творах Шевченка / С. Русова // ВУШ. - 1918. - №7. - Березень. - С. 97-101.
- Русова С. Шевченко і малі діти / С. Русова // ВУШ. - 1918. - №7. - Березень. - С. 114-115.
- Сушицький Ф. Народність в творах Шевченка / Ф. Сушицький // ВУШ. - 1918. - №7. - Березень. - С. 101-113.
- Хроніка Роковини Т. Шевченка в першій українській ім.-Т. Шевченка гімназії // ВУШ. - 1918. - №7. - Березень. - С. 185-186.
- Юцишин І. Шевченко в галицьких школах / І. Юцишин // ВУШ. - 1918. - №7. - Березень. - С. 172-182.
- Завальнюк ОМ. Національно-патріотичне виховання студентів Кам'янця-Подільського державного Українського університету: історичний аспект (1918-1920 рр.) / ОМ. Завальнюк // Освіта, наука і культура на Поділлі : збірник наукових праць - Кам'янець-Подільський. - 2008. - Т.І: Матеріали сьомого круглого столу "Культура, освіта і просвітницький рух на Поділлі. Присвячено 90-річчю утворення Кам'янця-Подільського національного університету". - С. 3-19.
- Комарницький ОБ. Ім'я Тараса Шевченка в житті містечок правобережної України (1917-1920 рр.) / ОБ. Комарницький // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного університету : філологічні науки. - Кам'янець-Подільський, 2005. - С. 84-88.
- Лозовий В. "Просвіта" на Поділлі в добу національно-визвольних змагань (1917-1920) / В. Лозовий, В. Нестеренко // Просвітницький рух на Поділлі 1906-1923 рр. - Кам'янець-Подільський, 1996. - С. 28-38.
- Мельник Е.М. Ім'я Тараса Шевченка в українській школі (1917-1920) / Е.М. Мельник // Етнічна історія народів Європи : збірник наукових праць - К, 2004. - Вил 17 - С. 47-51.
- Мельниченко В. Вшанування пам'яті Т.Г. Шевченка на Черкащині: зародження та розвиток традицій / В. Мельниченко // Красзнавство - 2010. - №1-2. - С. 200-205.

The article deals with the influence of personality TG Shevchenko on teaching the public for the magazine "Free Ukrainian School".

Key words: TG Shevchenko, "Free Ukrainian School," cultural life, educational institutions.

Отримано: 14.09.2011

УДК 327(438+477)

А. Р. Олещук, аспірантка

ПОЛІТИКА ПОЛЬЩІ ЯК ЧЛЕНА НАТО ЩОДО УКРАЇНИ

У статті проаналізовано вступ Польщі до НАТО та його наслідки для подальшого розвитку польсько-українських відносин

Ключові слова: євроатлантична інтеграція, формування польсько-українських відносин, досвід, перспективи.

Здобуття Польщею у 1999 році членства в організації Північноатлантичного договору було однією з найважливіших подій в новітній історії Польщі. Участь в оборонному союзі враховуючи військову й економічну потужність західного світу свідчить про зміцнення безпеки і одночасно про міжнародне визнання реформ, розпочатих країною після 1989 року. В якості члена НАТО Польща приєдналася до елітного клубу держав, які визнають цінності та надбання західної цивілізації: демократію, вільний ринок і права людини. Членство в Північно-Атлантичному альянсі виявилось перевагою на шляху інтеграції Польщі до Європейського союзу, що стало наступною пріоритетною ціллю польської зовнішньої політики.

Для зовнішньої політики Польщі в роки президентства Валенси та Олександра Квасневського (1995-2005 рр.) найпомітнішою характерною рисою було інтегрування до євроатлантичних структур, що їм вдалося досягнути у відносно короткий термін. Певною мірою це пояснюється і прагненням НАТО (головним чином - США) закріпитися у раніше ворожому Східноєвропейському регіоні для поширення свого впливу, "інтеграцією на Схід". Вступ до НАТО забезпечив Польщі гарантію безпеки в епоху зміни співвідношення сил в Центральній-Східній Європі. Розширення НАТО на схід означало і зміну геополітичної позиції Польщі. Польща стала частиною союзницької оборонної системи, що не тільки забезпечує надійні умови для її стабільного розвитку, але також гарантує мир і безпеку на світі. Польська держава зацікавлена в тому, щоб Північноатлантичний Союз і в майбутньому зберігав роль системи спільної оборони, заснованої на постійній присутності США в Європі і тісній співпраці його членів, що і надалі послужить гарантією оперативності й ефективності його дій [8]. Вступаючи до НАТО, Респуб-

ліка Польща прийняла весь політико-правовий доробок Альянсу; підтвердила те, що повною мірою поділяє фундаментальні цінності і засади, на які спирається НАТО, та свою готовність до зміцнення демократії, дотримання свободи і прав людини, сприяння міжнародній стабільності та розв'язання суперечок мирними засобами; задекларувала повну участь в інтегрованій військовій структурі НАТО та процесі оборонного планування; підтвердила готовність до виділення з моменту входження до НАТО частин і з'єднань своїх збройних сил до союзницької структури [7]. Разом з тим, польська сторона була зацікавлена у схваленні з боку України своїх «устремлінь», саме вона розглядається адвокатом українських інтересів та локомотивом європейської та євроатлантичної інтеграції для України. Наочним прикладом цього може слугувати висунута у січні 2002 року ініціатива Польщі щодо розробки «східного виміру» політики Європейського Союзу, який би містив і концепцію особливих відносин з Україною, яка на жаль, не отримала належної підтримки в ЄС [4].

Вступ Польщі до ЄС і НАТО призвів до цілого ряду непорозумінь в сфері двосторонніх відносин між нашими країнами, наслідком чого є:

- по-перше, процес легітимізації вступу Республіки Польща в натовський і європейський простір, дозволяє безвізовий режим тільки між країнами-учасниками цієї групи;
- по-друге, поширення спільних стандартів безпеки і торговельних тарифів ЄС на нових членів, не завжди позитивно впливає на перспективи польсько-українських відносин.

Що чекає на польсько-українські відносини у зв'язку з членством Польщі в НАТО і ЄС? Тут навряд чи трапляться

ЗМІСТ

Секція: ІСТОРІЇ

<i>Боднар А. М.</i> Становище училищ Подільської губернії кінця XVIII - першої половини XIX століття (за матеріалами державних фондів Хмельницької області).....	3
<i>Боровець І. І.</i> Словацька держава у системі сателітів нацистської Німеччини.....	4
<i>Верстюк В. В.</i> Козацька старшина за гетьманату Б. Хмельницького в оцінці М. Костомарова.....	5
<i>Галатир В. В.</i> Періодична преса 1918 року як джерело для вивчення проблеми становлення місцевих органів державної влади на Правобережній Україні у період гетьманату П. Скоропадського.....	6
<i>Глушковецький А. Л.</i> Діяльність Української соціал-демократичної Спілки у Подільській губернії під час виборів до Ні Державної Думи.....	8
<i>Дудченко В. С.</i> Духовні цінності в структурі національної самосвідомості: українські реалії.....	9
<i>Калуцький С. С.</i> Формування монархічних поглядів В. Липинського: історіографія проблеми.....	11
<i>Кобишник В. В.</i> Чинники легітимації політичного режиму в посткомуністичних країнах у контексті демократичного транзиту.....	12
<i>Коваль Л. М.</i> Діяльність товариства «Українська Бесіда» як складова українського національного руху в Перемишлі.....	14
<i>Комарницький О. Б.</i> Матеріальне становище студентів Проскурівського педагогічного технікуму (20-30-ті рр. XX ст.).....	15
<i>Кузовенко Д. І.</i> Брацлавська спархія Української Православної Автокефальної Церкви як осередок Братства «Діяльно-Христова Церква» на Поділлі.....	17
<i>Маудуяк В. С.</i> «Положення СЄХБ» та «Інструктивний лист старшим пресвітерам» як каталізatori розколу церкви ЄХБ.....	18
<i>Майор Р. І.</i> Проблема формування української літературної мови в Західній Україні у середині - другій половині XIX ст.....	19
<i>Машталір А. І.</i> Постаць Т.Г. Шевченка за матеріалами педагогічного журналу "Вільна Українська Школа" (1918 р.).....	20
<i>Олеуцук А. Р.</i> Політика Польщі як члена НАТО щодо України.....	22
<i>Олійник О. В.</i> Еволюційна трансформація федералістської ідеї європейської єдності.....	23
<i>Рендюк В. О., Федьков О. М.</i> Створення та діяльність Кам'янець-Подільського окружного суду наприкінці XIX ст.....	24
<i>Сидорук С. А.</i> Рекрутчина як суспільне явище в оцінках сучасників.....	26
<i>Старенький І. О.</i> До першопочатків села Баговиця.....	27
<i>Степанков В. В.</i> Політична еліта суспільства: хто вони?.....	29
<i>Сулятицька Т. В.</i> Інтернетизація та комп'ютеризація соціокультурної інформації.....	30
<i>Філінюк В. А.</i> Соціальні настрої та уявлення селян Правобережної України у першій половині XIX століття.....	32
<i>Юга О. А.</i> Позиція канцлера Є. Осолінського щодо "української проблеми" на коронаційному сеймі 1649 р.....	34

Секція: УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ

<i>Атаманчук В. П.</i> Образи діячів культури у поезії М. Рильського.....	36
<i>Беркеицук І. С.</i> Лінгвальні чинники продукування дериватів (на матеріалі назв металів).....	37
<i>Беркеицук І. С., Каушуба З. С.</i> Лінгвокультурне поле дихотомії ЖИТТЯ / СМЕРТЬ: лінгвокультурологічний аспект (на матеріалі прози Марії Матіос).....	38
<i>Быкова О. М.</i> Особливості творчого методу В. Гіларовського.....	39
<i>Гудима Н. В.</i> Функціонування запозичених лексем тематичної групи страв і напоїв у мові української постмодерністської прози.....	41
<i>Маркітантова В. Ю.</i> Деякі зауваги до змісту та обсягу категорії лінгвістичної модальності.....	42
<i>Марчак Т. А.</i> Особливості світобудови В. Чумака у циклі «3 ранкових настроїв».....	43
<i>Мелкесцева Н. В.</i> Принципи виокремлення предикатів наявності/відсутності.....	44
<i>Почапська-Красуцька О. І.</i> Закордонний досвід на вітчизняних теренах: проблеми та перспективи сучасної журналістської освіти.....	46
<i>Розумяк Н. М.</i> Функціонування антропонімних варіантів на території кам'янецьчини в кінці XIX та XX століттях.....	47
<i>Товкайло С. Р.</i> Методи, прийоми та засоби навчання під час вивчення курсу «Вступ до мовознавства».....	48
<i>Чепурняк Т. О.</i> Жанр поезії у прозі в рецептивній естетиці А. Бертрана.....	49
<i>Шевчук В. В.</i> Міфологічні легенди у національному світогляді подолян.....	51

Секція: МОВОЗНАВСТВА

<i>Галайбіда О. В.</i> Комунікативні вправи - засіб підвищення ефективності засвоєння граматичних структур.....	53
<i>Гурман Т. Л.</i> Поняття концептуальної та дискурсивної метафори.....	54
<i>Коваль Н. Г.</i> Incomprehensible Output.....	55
<i>Кришталюк Г. А.</i> Заперечення як когнітивно-дискурсивне утворення.....	56
<i>Лівіцька О. В.</i> Особливості метафоричних епітетів в поемі Т. Еліота "The Waste Land".....	57
<i>Мамчур Н. О.</i> Мова SMS-повідомлень як особливість сучасного текстового мислення.....	58
<i>Мітроусова Т. В.</i> Joyce's "Dubliners": some aspects of narrative.....	59
<i>Моштак О. В.</i> Проблеми лінгвістичного визначення пейоративних одиниць.....	60
<i>Онуфрієва І. Л.</i> Про лексико-граматичні засоби вираження множинності у сучасній німецькій мові.....	61
<i>Пастух Т. А.</i> Комунікативно-прагматичні особливості наукового дискурсу.....	63
<i>Свідер І. А.</i> Явище лакунарності в аспекті сучасних лінгвістичних досліджень.....	64
<i>Сокольська Г. В.</i> Логіко-семантичний аспект концептуального аналізу метафоризованого значення.....	66
<i>Фоміна Г. В.</i> Особливості функціонування німецьких антропонімів іншомовного походження.....	67